

ת"פ 35566/09/16 - מדינת ישראל נגד אסף לביא

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 35566-09-16 מדינת ישראל נ' לביא

לפני
בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז
ירושלים

המאשימה

נגד

אסף לביא ע"י ב"כ עו"ד דניאל חקלאי

הנאשם

גזר דין

הרקע:

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 לחוק העונשין תשל"ז - 1977. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעונש.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין השנים 2010 - 2014 עבד הנאשם בחברת דור אלון (להלן: "החברה"). בחודש אוגוסט 2014 מונה הנאשם לתפקיד מנהל בתחנת החברה בבית שמש, ובשל תפקידו קיבל גישה לכספת הנמצאת בה. מאז, בהזדמנויות שונות שאירעו בתאריכים שאינם ידועים במדויק, נטל הנאשם מהכספת כספים, המסתכמים לסכום כולל של 125,580 ₪, לצורך כיסוי חובות שצבר.

תמצית טיעוני הצדדים:

3. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 8 חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר, וביקשה להטיל עליו עונש מאסר למשך 12 חודשים, מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

בטיעוניה ציינה המאשימה שלעבירה של גניבה ממעביד נודעת חומרה יתרה, בשל גישתם הקלה של עובדים לכספי מעבידם ובשל הפרת האמון הכרוכה בה. המאשימה טענה כי מדובר בעבירה קלה לביצוע וקשה לאיתור וכי יש להחמיר בעונש בגינה משיקולי הרתעה. עם זאת, היא לא התעלמה מכך שבמסגרת קביעת מתחם הענישה יש לתת משקל לנסיבות שהשפיעו על ביצוע העבירה. לעניין זה מנתה את הקשיים הכלכליים אליהם הנאשם נקלע בעקבות מחלת אביו, את עול פרנסת המשפחה שהוטל עליו ואת ההלוואות אותן קיבל מהשוק האפור, לאחר שהכנסתו מעבודה לא הספיקה לכך.

המאשימה זקפה לטובתו של הנאשם את הודאתו, את נסיבות חייו הקשות ואת חלוף הזמן. לטעמה, אין לתת משקל של ממש לעברו הפלילי של הנאשם, שכן עבירות של גניבה ממעביד מבוצעות על דרך הכלל על ידי מי שעובדים לפרנסתם, אך כשלו ופנו לדרך עבריינית.

לחובתו של הנאשם זקפה המאשימה את הימנעותו מלתקן את הנזקים שגרם ולהשיב את הכספים שגנב.

4. ההגנה מצדה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין 3 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל, וביקשה שלא יוטל על הנאשם עונש מאסר שלא בעבודת שירות, גם אם ייקבע מתחם ענישה גבוה יותר.

בטיעוניו הרחיב הסנגור והתייחס לנסיבותיו הכלכליות הקשות של הנאשם, אשר הביאו אותו לבצע את העבירה. לעמדתו, אין לזקוף לחובתו של הנאשם את הימנעותו מלהשיב את הכספים שגנב, מאחר שמחדלו זה נגרם אך ורק בשל כך שמצבו הכלכלי מנע ממנו לעשות זאת.

הסנגור הפנה לתסקירים החיוביים שערך שירות המבחן, וציין כי הנאשם מצוי במצוקה עמוקה, משפילה, קשה ומנוולת.

5. הנאשם טען כי הוא מתחרט באופן עמוק על מעשיו, והתחייב שלא לשוב עליהם.

תסקיר שירות המבחן:

6. שירות המבחן עמד בתסקיריו על הרקע של הנאשם ועל נסיבותיו האישיות, המשפחתיות, הכלכליות, הנורמטיביות והתעסוקתיות.

שירות המבחן ציין כי הנאשם רווק כבן 29. הוא ומשפחת מוצאו מנהלים אורח חיים הישרדותי ומתמודדים עם קשיים כלכליים וחובות גדולים, עד כדי מחסור באוכל וניתוקים חוזרים של חשמל ומים. הם עסוקים בכיסוי חובותיהם ומתמודדים עם איומים על חייהם, המופנים על ידי גורמים שוליים אשר פוקדים את ביתם באופן יומיומי. לאורך השנים סייע הנאשם להוריו בכלכלת הבית ובכיסוי החובות, וכך הוא עושה גם כיום. לדבריו לפני קצינת המבחן, קשיים אלו הם שעמדו בבסיס הנסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירה.

שירות המבחן ציין כי הנאשם נוטל אחריות מלאה על העבירות שביצע ומביע עליהן חרטה, בושה וצער. כמו כן, הוא מגלה אמפתיה כלפי מעסיקיו, שהעריכו את עבודתו. עוד פירט שירות המבחן כי לנאשם אין עבר פלילי, הוא בעל אינטליגנציה תקינה, בעל יכולות קוגניטיביות וחברתיות ובעל יכולת ורבלית טובה. הנאשם השתלב בעבודה לאורך השנים באופן יציב, והוא מביע שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי.

יחד עם זאת, במצבי לחץ ודחק, ובעיקר בעת מצוקה רגשית ומשפחתית, הוא עלול לפעול באימפולסיביות.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הפיק לקחים מהאירוע, כי ההליך המשפטי מהווה עבורו אלמנט משמעותי ומציב גבולות ברורים וכי הסיכון לביצוע עבירות נוספות על ידו בעתיד הוא נמוך. עוד העריך שירות המבחן כי קיימת אצל הנאשם נזקקות לטיפול, וציין כי הוא הביע מוטיבציה להשתלב בקבוצה טיפולית. בנוסף, שירות המבחן מצא את הנאשם מתאים להשתלב בהליך של צדק מאחה.

לאור כל האמור המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 220 שעות, צו מבחן למשך שנה, פיצוי למתלוננים ומאסר על תנאי.

דין ומסקנות:

7. מעשה של גניבה פוגע בקניינו של נפגע העבירה. שעה שנפגע העבירה הינו מעסיקו של העבריין, נפגע, בנוסף, האמון המתחייב בין המעביד לעובדו במסגרת יחסי העבודה. פגיעה כאמור אינה עומדת בפני עצמה, אלא משליכה על כלל הגופים העסקיים, על חופש ההעסקה והעבודה ועל היכולת להביא לצמיחתם של בתי העסק תוך התנהלות הגונה ושומרת חוק (השוו: עפ"ג (חי') 40674-04-13 **מדינת ישראל נ' קטש** 11/7/2013).

כפי שנקבע בפסיקה:

"אפשר וצריך לדרוש ממעסיק שינקוט באמצעי הגנה מירביים כדי לשמור על רכוש, כנגד גנבים "מן החוץ" - אך קשה אם לא בלתי אפשרי, להתגונן מראש כנגד עובד "מבפנים", שבתוקף תפקידו ומכוח האמון שהמעביד רוחש לו - יש לו גישה טבעית לרכושו של המעביד. על כן, מתחייבת ענישה מחמירה ומרתיעה"
(ע"פ (ת"א) 72220/04 **מדינת ישראל נ' כהנים** 24/4/2006)

בהתחשב בחומרתה של העבירה, בפיתוי לביצועה ובקושי לאיתורה, קבע בית המשפט העליון כי:

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שיש ליתן משקל רב לשיקול ההרתעתו, תוך מתן משקל מופחת לנסיבות אישיות, במסגרת שיקולי הענישה בעבירות "כלכליות" אשר מבוצעות עבור בצע כסף ואשר כוללות שליחת יד לכספי המעביד או לכספי הציבור, על מנת ליידע עבריינים פוטנציאליים כי "הסיכון גובר על הסיכוי".
(ע"פ 3587/12 **דדון נ' מדינת ישראל** 20/3/2013)

הנאשם, שנהנה מאמונם של מעסיקיו, אשר מינו אותו למנהל תחנה ואפשרו לו גישה לכספת שבמקום, הפר

ברגל גסה את האמון שניתן בו, ניצל אותו לרעה וגנב מהכספת סכום כסף נכבד ומשמעותי, העולה על 125,000 ₪.

העובדה שהנאשם גנב את הכספים במספר הזדמנויות, ולא באירוע מקרי אחד פעמי, מעצימה את מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים.

לעומת זאת, נראה כי הנאשם לא פעל במהלך תקופה ממושכת. הוא החל במעשי הגניבה בחודש אוגוסט 2014, וחדל באותה שנה, במועד שאינו ידוע. כמו כן, הוא לא פעל בתחכום כלשהו, לא נעזר באחרים לביצוע מעשיו ולא פעל לטשטש את עקבותיו ולהכביד על גילוי מעשיו. נסיבות אלה מקהות מעוצמת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים.

8. כתב האישום אינו מלמד בבירור כי הנאשם הקדים תכנון לביצוע העבירה. אולם העובדה שהוא פעל במספר הזדמנויות, מלמדת על כך שקדמה למעשיו מידה מסוימת של תכנון.

חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה הוא מלא. הנאשם, והנאשם בלבד, הוא שביצע את העבירה והוא הנושא באחריות לה.

על הנזקים שעלולים היו להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה עמדנו לעיל. הנזק הישיר שנגרם לחברה בפועל הסתכם בסך של 125,850 ₪.

בעניינו של הנאשם מתקיימות נסיבות חריגות ביותר, המשליכות באופן ממשי על מתחם העונש ההולם. כאמור לעיל, המאשימה בטיעוניה הכירה בכך שנסיונותיו הכלכליות הקשות במיוחד של הנאשם השפיעו על ביצוע העבירה. כעולה מכתב האישום, תסקיר שירות המבחן וטיעוני המאשימה לעונש, הנאשם נקלע למצוקה כלכלית קשה ביותר, שלא באשמתו. הוא ומשפחתו מנהלים אורח חיים הישרדותי, מתמודדים עם מחסור במזון, איומים וניתוקים חוזרים של מים וחשמל. בשל כך נדרש הנאשם לסייע בפרנסת משפחתו עוד מגיל צעיר, והוא אכן טרח, עבד והשתכר. אולם, במשכורתו לא היה די כדי לאפשר למשפחה להיחלץ ממצבה האמור. כתוצאה מכך הנאשם פנה וקיבל הלוואות בשוק האפור, אשר הביאו לאיומים מצד גורמים שוליים שפקדו תדיר את בית המשפחה. הנאשם התפתה, גנב כספים מהחברה ומסר אותם לבעלי חוב שלו.

9. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בהם, כאמור לעיל, ובמדיניות הענישה הנהוגה (השוו: רע"פ 5540/15 גאוי נ' מדינת ישראל 24/8/2015, רע"פ 5471/15 לסטר נ' מדינת ישראל 19/8/2015, רע"פ 1960/15 ברוקס נ' מדינת ישראל 24/3/2015, רע"פ 8529/12 עקל נ' מדינת ישראל 18/12/2012, רע"פ 3153/10 שבתשולי נ' מדינת ישראל 29/4/2010, עפ"ג (חי') 42389-02-17 שחאדה נ' מדינת ישראל 6/4/2017, ע"פ (ת"א) 20466-10-14 אילטוב נ' מדינת ישראל 20/1/2017, רע"פ 1007/17 מדינת ישראל 20/1/2017, רע"פ 1007/17 מדינת ישראל 20/1/2017, רע"פ 1007/17 מדינת ישראל 20/1/2017).

מדינת ישראל 25/2/2015, ע"פ (י-ם) 9725-02-14 **קורסיה נ' מדינת ישראל** 6/3/2014, ע"פ (מרכז) 44947-09-13 **עיסא נ' מדינת ישראל** 2/2/2014, ת"פ (ראשל"צ) 23845-06-15 **מדינת ישראל נ ג דברג** 27/6/2018, ת"פ (שלום י-ם) 52251-01-16 **מדינת ישראל נ' אספיתאן** 8/10/2018, ת"פ (שלום י-ם) 71639-01-17 **מדינת ישראל נ' חטיב** 17/9/2018, ת"פ (י-ם) 20969-01-17 **מדינת ישראל נ' אומזגין** 16/9/2018, ת"פ (שלום ת"א) 44643-04-17 **מדינת ישראל נ' ארסלן** 27/3/2018, ת"פ (קרית גת) 30745-09-12 **מדינת ישראל נ' זגורי** 13/1/2014, ת"פ (שלום י-ם) 23813-09-10 **מדינת ישראל נ' גובראן** 16/1/2012, הרי שלנוכח סכום הגניבה המשמעותי היה מקום להעמיד את הרף התחתון של מתחם ענישה על מאסר לתקופה המחייבת מאסר בפועל ממש. אולם, בשל הנסיבות החריגות הנ"ל הקשורות בביצוע העבירה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 20 חודשי מאסר בפועל.

10. לצורך גזירת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הפגיעה שתיגרם לו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו ומהעונש שיוטל עליו, ואת הודאתו בשלב מוקדם יחסית של ההליכים, אשר חסכה מזמנם של העדים המפורטים בכתב האישום, זמנם של הצדדים ומשאבי המערכת.

בנוסף יש להתחשב באחריות שהנאשם נטל על מעשיו, בחרטה שהביע ובהסכמתו להשתלב בהליך טיפולי ובהליך של צדק מאחה במסגרת שירות המבחן. התסקירים בעניינו של הנאשם מלמדים בבירור על כך שקיים סיכוי של ממש לכך שהנאשם ישתקם, יתקן את דרכיו הנורמטיביות והכלכליות, ואף יתקן את הנזק שגרם.

עוד עומדים לימינו של הנאשם פרק הזמן הממושך שחלף מאז ביצוע העבירה, אשר נראה כי נגרם בעיקרו בשל שיהוי בהגשת כתב האישום, ועברו הפלילי הנקי.

לחובתו של הנאשם עומדת הימנעותו מלפעול לתקן את תוצאות העבירה ולהשיב את הכספים שגנב, ולו באופן חלקי. יחד עם זאת, יש טעם בטענת הסנגור כי מחדל זה נובע מנסיבותיו הכלכליות הקשות מאוד של הנאשם, כפי שפורטו לעיל, ולכן משקלו מוגבל בלבד.

11. בטיעוניה לעונש המאשימה לא ביקשה לחייב את הנאשם בפיצוי לנפגעת העבירה. רק לאחר שנשאלה על ידי בית המשפט מהי עמדתה ביחס לרכיב זה, עתרה לחייב בו את הנאשם. אולם הפעלת סמכותו של בית המשפט לפסיקת פיצויים לקרבן עבירה אינה טעונה בקשה של התביעה (ע"פ 5860/14 **לביא נ' מדינת ישראל** 6/3/2016). לאור זאת, ומאחר שלטעמי רכיב הפיצוי קודם לרכיב הקנס (השוו: ע"פ 4666/12 **גורבץ נ' מדינת ישראל** 8/11/2012), יוטל על הנאשם פיצוי לנפגעת העבירה, ולא קנס.

12. לנוכח כל האמור אני סבור כי חרף שיקול השיקום אין לסטות ממתחם העונש ההולם, אולם יש להטיל על הנאשם עונש המצוי בתחתית מתחם הענישה הנ"ל.

אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 6 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 8/4/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

על הנאשם לעדכן את משרד הממונה על עבודות שירות בכל שינוי בכתובת מגוריו.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, כי תערכנה ביקורות פתע לבדיקת עמידתו בפיקוח וכי כל הפרה בעבודות השירות תביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי העונש במאסר ממש.

ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור כל עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. פיצוי לחברה, נפגעת העבירה, בסך 125,850 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 3/3/2019.

ד. לאחר שניתנה לכך הסכמת הנאשם, ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך 18 חודשים מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן.

לנאשם הוסברה משמעות הצו, והובהר לו שעליו למלא אחר הוראות קצין המבחן. הנאשם הזהיר שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא, או יעבור עבירה נוספת, יהיה צפוי לעונש נוסף על העבירה שביצע.

5129 זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' אדר א' תשע"ט, 14 פברואר 2019.